

Kommune	Styre, råd, utvalg m.v. Regionstyret	Møtested: Møterom Femunden, Parkgata 64, Hamar	Møte dato 30.01.2019
---------	---	--	-------------------------

Sak nr :

Saksbehandler: Martin Sæbu

RS 1-/19 Kommunale oppfølgingsaker

Sak 1. Høringsuttale Handlingsplan for kollektivtransport 2019-2022

Bakgrunn:

I Handlingsplan for *Regional plan for samferdsel* er handlingspunktet for *plantema 3 Fra kollektivtransport til mobilitet* å utarbeide handlingsplan for kollektivtransport. Oppland fylkeskommune, fagenhet Opplandstrafikk har utarbeidet høringsutkast *Handlingsplan for kollektivtransport 2019-2022*. Forslag til *Handlingsplan for kollektivtransport 2019-2022* sendes ut til høring, med frist 25. januar 2019. Valdres har fått utsatt frist til 30. jan, men OFK har bedt om at innstillingen oversendes da Fylkesrådmannen legger opp til gjennomgang av høringsinnspillene i Komite for samferdsel og trafikksikkerhet 30. januar 2019. Endelig handlingsplan legges fram til behandling i fylkesutvalg i februar 2019.

Saksframstilling:

Regional plan for samferdsel har 7 prioriterte tema om kollektivtransport og mobilitet. *Handlingsplan for kollektivtransport 2019-2022* er utarbeidet med bakgrunn i de prioriterte temaene:

1. Arealplanlegging som styrker kollektivtransport og -knutepunkt
2. Utvikle et mobilitetstilbud som styrker Opplands attraktivitet
3. Følge opp nasjonale og regionale miljø- og klimamål
4. Tilby gode billett- og informasjonsløsninger for et samlet mobilitetstilbud
5. Styrke kollektivtransporttilbudet der kundegrunnlaget er størst
6. Samle transportressursene i distriktene
7. Skape samhandlingsarenaer for utvikling av mobilitetsløsninger

Temaene i *Regional plan for samferdsel* er arbeidet fram etter regionenes, kommunens og andre aktørers bidrag og innspill i planprosessen.

Tiltakene til det enkelte tema i *Handlingsplan for kollektivtransport 2019-2021* er også formulert med hensyn til

- Tiltaksplan for Hedmark Trafikk FKF 2018-2021
- Samferdselsdepartementet, *Handlingsplan for kollektivtransport 2018*

Handlingsplan for kollektivtransport 2019-2022 er et verktøy i Oppland fylkeskommune og fagenhet Opplandstrafikk sitt arbeid med kollektivtransport og mobilitet i planperioden, der

- Målet er å utvikle et enkelt, moderne og pålitelig mobilitetstilbud med kunden i sentrum, som tar størst mulig hensyn til kvalitet, sikkerhet og miljø

sign.

Utskrift sendt til

Kommune	Styre, råd, utvalg m.v.	Møtested: Møterom	Møte dato
Valdres Natur- og Kulturpark	Regionstyret	Femunden, Parkgata 64, Hamar	30.01.2019

- Strategiene er å utvikle et mobilitetstilbud som styrker Opplands attraktivitet

Vurdering

Bedre samferdsel gir muligheter for Oppland

Bilen vil i overskuelig fremtid være det viktigste fremkomstmiddelet for det meste av Oppland. Når vi først skal lage kollektivtrafikk for de som bor her er det bynære områder som nødvendigvis må få de fleste bussrutene. Å få flere til å velge kollektive reiser til hytta er mye viktigere enn at bussen eller taxien går på utslippsfritt drivstoff. En Euro VI buss er i dag renere og slipper ut mindre partikler enn en personbil, selv om den naturligvis slipper ut noe mer CO₂.

Uansett er det på fredager og søndager kapasitetsutfordringer i vegnettet mellom Valdres og Oslo. Det problemet løser ikke utslippsfri teknologi. Som det blir nevnt har Oppland generelt og Valdres spesielt en stor andel fritidsbesøkende og «fritidsinnbyggere». Disse bruker også i all hovedsak personbil, og gjerne flere på hver hytte.

Av Valdres' ca. 18.000 fritidsboliger er det bare en svært liten andel som har gangavstand til ekspressbussnettet. Vaset, Tisleidalen, Danebu og mange andre betydelige hytteområder har ingen offentlig kommunikasjon som korresponderer med ekspressbuss fra Oslo. Det er trolig heller ikke nok å sette opp noen bussruter fra Fagernes til Vaset eller Aurdal til Danebu/Fjellparken. Det er fortsatt alt for langt frem til dit folk skal, dvs til hyttene sine. Den beste løsningen vi kjenner til i dag er derfor at det må settes opp fleksible bestillingsruter slik at folk kan kjøpe en gjennomgående billett fra Oslo og helt frem til definerte stopp i hyttegrendene. Man når naturligvis aldri alle, men det finnes løsninger som er tilnærmet fullgode. Det er for grisgrendt til å få det til kommersielt i Oppland, det trengs derfor prioriteringer gjennom politisk vilje og offentlig støtte. Det beste norske eksempelet vi kjenner til er <https://trondertaxi.no/flybussenextra/>

Fra kollektivtransport til mobilitet

Infrastruktur for de reisende til kollektivtransport er noe Norge generelt er svært dårlige på, bortsett fra skinnegående transport og fly. Vi har enkle holdeplasser uten lys, uten leskur, stort sett uten parkeringsmuligheter, dårlige byttemuligheter mellom transportmidler, dårlig med fortau/gangveger til/fra holdeplasser etc.

Bensinstasjoner har tak over pumpene, kjøpesentre har ofte parkering under tak, samfunnet er i hele tatt designet og prioritert for personbiler Vi kjenner ikke til noen regioner som er dårligere stilt med infrastruktur for kollektivtransport enn Valdres.

1. Arealplanlegging som styrker kollektivtransport og –knutepunkt

Under tiltak er det nevnt tre ting som alle gagnar Lillehammer- og Gjøvikområdet. Det er ingen av punktene som vil få noen nytte utenfor de bynære områdene i Lillehammer og

sign.

Utskrift sendt til

Kommune	Styre, råd, utvalg m.v.	Møtested: Møterom	Møte dato
Valdres Natur- og Kulturpark	Regionstyret	Femunden, Parkgata 64, Hamar	30.01.2019

Gjøvik. Her savnes tiltak for å styrke utvikling av holdeplasser langs fylkesvegnettet også i distriktene.

2. Utvikle et mobilitetstilbud som styrker Opplands attraktivitet

Under tiltak er utvikling av holdeplasser nevnt, men det er i forbindelse med byområder, altså ikke i distriktene. For Valdres' sin del må det i så fall gjøres endringer i tilbudet ved en økning i fleksible bestillingsruter for hel- og deltidsinnbyggerne. Kanskje kan dette skje i kombinasjon av nye friske midler og omprioritering av en del bussruter med lavt belegg og dårlig inntjening.

3. Følge opp nasjonale og regionale miljø- og klimamål

Det er et veldig fokus på å sørge for at kollektivtransporten skal gå klimanøytralt. Hva hjelper det om 2-5 % av personreisene på en gitt strekning skjer med en nullutslippsbuss hvis 70 % av reisene skjer i biler med fossilt drivstoff? Her må vi forsøke å øke kollektivandelen.

4. Tilby gode billett- og informasjonsløsninger for et samlet mobilitetstilbud

JVB får eksempelvis ikke lov å selge gjennomgående billetter fra Valdresekspressen og Øst-Vest Xpressen inn på lokalbusser. Det kunne være en ide å kunne selge billetter fra Oslo inn på alle Opplandstrafikk sine ruter via ekspressbussene.

5. Styrke kollektivtransporttilbudet der kundegrunnlaget er størst

Dette er ikke godt nytt for kollektivtilbudet i Valdres. Tiltakspunkt en går på bybusser og tiltakspunkt to på korrespondanse med tog. Da er Valdres utefor. For Valdres' er det største kundegrunnlaget trolig besøkende og fritidsreisende, herunder fritidsinnbyggerne. Her bør det inn et punkt som går på tilrettelegging for transporttilbud fra hytteområder inn til nasjonale tog- og ekspressbusser.

Dette kan være bestillingsruter som kjøres i alle skoleferier, i forbindelse med alle helger og som korresponderer med tog og ekspressbuss i begge retninger på de tidspunktene deltidsinnbyggerne faktisk reiser.

6. Samle transporttjenestene i distriktene

Her bør en vurdere å gi busselskapene og ikke minst anbudene fleksibilitet til å gjøre slike tilpasninger samt å skape nye bestillingsruteprodukt som er så fleksible at lokale forhold etterspørsel og kompetanse kan benyttes slik det passer lokalt

Det er ikke særlig effektivt at en skolebuss som kjører tomt fra Fagernes til Vaset ikke kan ta med passasjerer opp, eller tilsvarende når den kommer til Vaset på ettermiddagen kan den ikke ta med en fritidsinnbygger tilbake på tomturen til Fagernes - slik at denne kan ta bussen til Oslo. Anbudsregimet er slik satt opp at dette ikke er mulig for bussoperatør. Her bør det vurderes tilpasninger.

sign.

Utskrift sendt til

Kommune	Styre, råd, utvalg m.v.	Møtested: Møterom	Møte dato
Valdres Natur- og Kulturpark	Regionstyret	Femunden, Parkgata 64, Hamar	30.01.2019

Forslag til vedtak

Regionstyret i Valdres vedtek slikt høyringsinnspel til «Handlingsplan for kollektivtransport 2019-2022»:

Generelt ser regionstyret i Valdres med ei viss bekymring på at utvikling av kollektivtilbodet og styrking i all hovudsak skal skje der kundegrunnlaget er størst. Regionstyret har ein forventning om at Oppland fylkeskommune og Fagenhet Opplandstrafikk ivaretek alle deler av regionen. Ute i distrikta der avstandene er store, er det eit godt kollektivtilbod ødvendig med tanke på næringsliv, klima og trafikkikkerhet.

a) Nytt punkt 1.4: Det skal arbeides med tiltak for å styrke utvikling av holdeplasser langs fylkesvegnettet også i distriktene.

b) Nytt pkt. 2.7: Fylkeskommunen skal arbeide aktivt for å styrke aust-vest samferdsel og kommunikasjon i Innlandet. Dette inneber samarbeid med nabofylke og statlege aktørar på buss og bane.

c) Nytt pkt 3.3: Arbeide med fleksible løsnings som kan styrke kollektivandelen for fritidsinnbyggerne som ukentlig reiser inn og ut av regionen. Her må ekspresstilbudet kombineres med utvikling av fleksible løsnings for transport til hyttedestinasjonene

d) Nytt pkt 4.3: Vurdere anbudsordninger som kan muliggjøre salg av billetter fra f.eks Oslo inn på alle Opplandstrafikk sine ruter via ekspressbussene

e) Nytt pkt 5.3: Vurdere transporttilbud fra hytteområder inn til nasjonale tog- og ekspressbussar. Eksempelvis bestillingsruter som kjøres i alle skoleferier og helger, som korresponderer med tog og ekspressbuss i begge retningar på de tidspunktene fritidsinnbyggerne freiser.

f) Nytt pkt 6.3: Vurdere ordninger som i større grad åpner for meir fleksibel bruk av skolerutene, bla annet ved å åpne for meir fleksibel bruk av skolebussar som går tomme ved returkjøring.

Vedtak

sign.

Utskrift sendt til

Kommune Valdres Natur- og Kulturpark	Styre, råd, utvalg m.v. Regionstyret	Møtested: Møterom Femunden, Parkgata 64, Hamar	Møte dato 30.01.2019
--	---	--	-------------------------

sign.

Utskrift sendt til